

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

LÁTRÁNY KÖZSÉG HOSSZÚTÁVÚ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA²

LENGYEL-GONDA CECÍLIA
KISS KONRÁD
KORCZ ROLAND
MINCSIK MIKLÓS
PILINYI BÁLINT

Összefoglalás

Látrány Község Hosszú távú Településfejlesztési Stratégiájának megalkotásával célul tűztük ki, hogy egy olyan statisztikailag és szakmailag értékelhető anyagot készítsünk el, amellyel érdemi segítséget tudunk nyújtani a települési önkormányzat részére. A dokumentum elkészítése során a leglényegesebb nézőpont a település fejlődése terén kívánatos célok számbavétele volt, valamint a község társadalma számára vonzó, közmegegyezésen alapuló, erre számot tartó reális célkitűzések összegyűjtése.

A reális koncepció kialakítása egy széleskörű, a település minden paraméterét felmérő, számba vevő előzetes helyzetfelmérésen, ezen alapuló következtetéseken, diagnózison alapult.

A helyzetelemzés célja a fejlesztési lehetőségek, célkitűzések és prioritások megalapozása volt. A helyzetelemzés során a térségi összefüggések, előzmények, az agrárgazdaság helyzete mellett az ökonómiai adottságokat, a foglalkoztatást, demográfiai mutatókat, az infrastruktúrát, a természet- és környezetvédelmet, a település szociális, kulturális kérdéseit vettük figyelembe. Mindezen elemzésekre épül a településfejlesztési koncepció, amely kész megoldási stratégiát kínál a település élhetőségének javítására. A munkánk eredményét a település önkormányzata szívesen fogadta. Bízunk abban, hogy koncepciónk hozzájárult Látrány község fejlődéséhez, az itt élő emberek életminőségének javulásához és egy hosszútávon sikeres, és élhető település fenntartásához.

Kulcsszavak: vidék; település; fejlesztés; koncepció; stratégia; projekt; élhetőség; turizmus; gazdaság

Jel: O18

Abstract

With the making of Látrány's Long Term Strata Development Strategy, our goal was to make a statistically and professional valuable material what could be useful for the local government. During the document's creation process, our most important viewpoint was the review and collection of the town's development appealing, consensus based, realistic goals for the town's society.

The shaping of the realistic concept was based on a widespread, the town's every parameter surveying position paper, and on its diagnosis.

The goal of the position paper was to establish the development possibilities, objectives and priorities. During the making of position paper, we take into consider the area

² A fejlesztési tervben foglaltak átadásra kerültek a település vezetőjének és megkezdődött a terv részbeni megvalósítása.

correspondences, antecedents, the agricultural economy and natural capabilities, employment, demographic tables, conservation, the social, cultural questions of the town. Analyzing all of these helped to build the strata development strategy that offers a complete strategy for improving the quality of life. The local-government welcomed the results of our work. We hope this concept will help to improve Látány's progress, the improvement of the townfolks' quality of life, and long term successes.

Keywords: *rural area, township, development, conception, strategy, projekt, livability, tourism, economy*

Bevezetés

Látrány Magyarország Dél-Dunántúl régiójában található, Somogy megyében, a Fonyódi járáshoz tartozik. Közigazgatási területe 22, 31 négyzetkilométer. A Balaton déli partjától mindössze 3 km-re fekszik.

Megközelítése a 67-es számú (Szigetvár-Kaposvár-Balatonlelle) főúton, Balatonlellétől 5 km-re, délkeletre lehetséges. Jól megközelíthető a Balaton felől, de Kaposvár, és Tab felől is.

(forrás: Látrány község hivatalos honlapja)

A szakirodalmi áttekintés tömören bemutatja a helyes településfejlesztési stratégia felépítését, összeállításának fontos szempontjait, valamint (ahogy az Látrány települési illetően releváns) rövid leírást ad a vidéki turizmusról és helyi gazdaságfejlesztésről.

Az Anyag és Módszer fejezetben olvasható az általunk készített helyzetfeltáró vizsgálat leírása. A Eredmények fejezet tartalmazza a helyzetfeltárás alapján kialakult települési állapotok összegzését. A Következtetések és Javaslatok fejezet taglalja az általunk kialakított problémarendszerre megoldást kínáló célrendszert, intézkedéseket.

„A stratégiai tervezés a jövő építésének feltétele, a változtatás eszköze folyamatos, adott érdekeket tükröző elképzelések és elvek, adott környezeti feltételek melletti, egy rendszerezett terv segítségével történő valóra váltására irányuló tevékenység.” (G. Fekete 1998 alapján Gergely 2002, 48.o)

Egy vidékfejlesztési stratégia tervezésénél szükséges négy fő vizsgálandó kérdéskört figyelembe venni. Az első lépés a *helyzetfeltárás*, ami által megfogalmazódik a *fejlesztési cél, jövőkép, a célállapothoz vezető út*, valamint szükséges előkészíti a *monitoring, és visszacsatolás tervét*.

A helyzetfeltárás alatt fejlesztés-orientált adatgyűjtést és helyzetértékelést értünk, a választott célterületen. A jó helyzetfeltárás szakmai jegyei, hogy pontosan és világosan megfogalmazza a vizsgált térség erős és gyenge pontjait, bemutatja a komparatív előnyöket, feltárja a külső kapcsolati lehetőségeket. A helyzetfeltárás alapján világossá vált erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek (azaz SWOT-rendszer) alapján van lehetőség a fejlesztési cél, és jövőkép meghatározására. A kialakított jövőkép a fejlesztési stratégia által megvalósuló, kívánatosnak tartott jövőbeli állapot, melynek tartalmaznia kell minden fontos életterületet.

Meg kell fogalmazni a kitűzött célok eléréséhez szükséges utat, módszereket. A stratégiaalkotás során kidolgozásra kerül a monitoring-rendszer, vagyis a kitűzött célok

megvalósulásának mérésére szolgáló mód, ami által információkat nyerhetünk a változtatások szükségességéről, új alternatívák szükségességéről.

A tervezés folyamán a helyzetfeltárás eredményeinek összefoglalását követően megfogalmazódnak az általános célkitűzések, melyek összhangban vannak az Európai Unió vonatkozó elvárásaival, támogatási keretforrásaival. Megfogalmazódnak a specifikus célok, amelyek a térségi háttérrel és adottságokkal és az átfogó célokkal összhangban állnak. A prioritások tartalmazzák a stratégia program legfontosabb irányultságait, amelyek a legfontosabb fejlesztési irányokra vonatkoznak. A prioritások alá tartoznak szerkezetileg az alprogramok és intézkedéscsoportok, amelyek hierarchikusan a felettük álló szint kidolgozását, annak magvalósítását célozzák. Az intézkedéscsoporton belül találhatóak az egyes intézkedések, projektek, amelyek megvalósítása az operatív programozás alapján válik lehetségessé (Tusnádi, 2002).

Egy település fejlesztési stratégiájának kialakításánál fontos feladat a településfejlesztés résztvevőinek lehatárolása. A kormányzati szerveket illetően közvetetten jelen van a településfejlesztésben az állam, viszont meghatározó és kiemelkedő jellegű a helyi önkormányzatok szerepe. Ő hangolja össze a fejlesztésben résztvevő helyi szereplők (magánszemélyek, illetve gazdálkodó-, és civil-, és egyéb szervezetek) tevékenységét, ő alkotja meg és hagyja jóvá a település fejlesztési koncepcióját, programját, éves tervét. Nem kormányzati szereplők közül fontos kiemelni a gazdálkodó és társadalmi jellegű személyeket és szervezeteket, akik potenciálisan részesei, és támogatói a fejlesztéseknek (Kószegfalvi – Loydl, 1999).

Az általunk készített fejlesztési stratégia két specifikus célja a falusi turizmus és a helyi gazdaság megerősítése, fejlesztése Látrány településen.

Egy terület turisztikai vonzerejét különféle külső és belső tényezők egyaránt befolyásolják, mind nemzetközi, országos, illetve lokális szinten, Turisztikai fejlesztések folyamán ezeket befolyásolni szükséges kedvező módon, amennyiben lehetséges. A turisztikai vonzerőre és forgalomra ható tényezők a következők: árveszenyéképesség, természeti erőforrások, politikai, hatósági szabályozások, turisztikai, közlekedési infrastruktúra, vendéglátóipar, közbiztonság, környezeti fenntarthatóság, kulturális és emberi erőforrások, háttér, az utazás és turizmus helyi prioritása, affinitása, egészség és közhigiéna. A turizmust kívülről befolyásoló hatások közé sorolhatóak az általánosan zavaró események, a területi keresletváltozás, a gazdasági ciklikusság, természeti katasztrófák, terrorizmus veszélye, változó trendhatások, infláció, digitalizáció foka, a népesség korösszetétele, a politikai instabilitás. (Blanke et al, 2013).

A vidéki turizmus legegyszerűbben megfogalmazva, a turizmus azon formája, amelynek színtere vidéki terület. Kiegészítésként hozzátehető, hogy amiért turistáknak nagy része városi lakos, a vidéki, falusi turizmus számukra új perspektívákat nyújthat a kikapcsolódásban. A vidéki turizmus többarcú tevékenység. Helyi lehetőségektől függően magában foglalja a természetben történő nyaralást, az ökoturizmust, kalandozáson, túrázáson, sétáláson, vagy éppenséggel mászáson lovagláson alapuló programokat, sport-, és egészségturizmust, a vadászatot, a horgászatot, ismeretterjesztésen, oktatáson, örökségeken alapuló attrakciókat, valamint bizonyos területeken beszélhetünk etnikai turizmusról is. A vidéki turizmus felértékelődésének számos oka van, többek között, hogy növekszik az érdeklődés a vidéki örökségek megismerésére, felértékelődött a helyi gasztronómia, növekszik az egészségtudat, ezáltal

a vidéki területek alkalmas helyszínt nyújtanak kikapcsolódásra, természetközelségre, rekreációra, a csendre, ugyanúgy, mint aktív pihenésre, utazásokra. (Tourism Strategies and Rural Development, 1994.)

A jelen fejlesztési koncepció a Fonyódi Járásban fekvő Látrány települést mutatja be, amelynek esetében a legfőbb turisztikai vonzerőt a tőle északra fekvő Balaton nyújtja, amely a Belföldi turisztikai utazások kiemelt célja. A Balaton népszerűséget a családi üdülések lehetősége, az egészségturisztikai élmények, a vízi turizmus, az aktív kikapcsolódás, a terület kulturális örökségei, rendezvényei, a gasztronómia és a borgasztronómia adják. Infrastruktúrája kiépített, magas, és középkategóriás szállodáival, éttermeivel, strandjaival. (Niklai, 2009).

A dokumentum második specifikus célja a helyi gazdálkodás a és foglalkoztatás fejlesztése.

A vidéki gazdaságban a mezőgazdaságnak van kiemelkedő szerepe, amely alapvetően abban áll, hogy elősegíti a területén lévő természeti erőforrások, a termőföld és a víz kihasználását. Ennek ellenére meglehetősen alulrésztesül a GDP-n belül, nem csak hazai viszonylatban, hanem nemzetközi szinten is. Bár a vidéki gazdaság egyaránt áll mezőgazdasági, és nem a mezőgazdaság által generált bevételekből, jellemzően a termőföld a vidéki területek egyik legkiemelkedőbb erőforrása. (OECD, 2010)

"A helyi gazdaságfejlesztés célja, hogy kiépítse egy térség gazdasági kapacitását annak érdekében, hogy biztosítsa a térség gazdasági jövőjét és a népesség megfelelő életszínvonalát." (Swinburn et al., 2004, 11.o.) A helyi gazdaságfejlesztés lehetőségeit, kivitelezhetőségét a vizsgált terület gazdasági, szociális, és fizikai adottságai határozzák meg. Az erős helyi gazdaság felépítéséhez fel kell mérni a helyi gazdasági szféra erősségeit, gyengeségeit, egyéb jellemzőit, szerkezetét. (Swinburn –et al., 2004)

A gazdaságfejlesztés stratégiáit külpolitikai aktualitásokhoz kötődően célszerű megalkotni. Az Európa Unió 2014-től 2020-ig terjedő költségvetési ciklusában a vidékfejlesztés legfőbb irányelvei közé tartozik az agrárgazdaság életképességének és versenyképességének fokozása, az élelmiszerláncok szervezése, környezet, ökoszisztéma helyreállítása, óvása, és az energiagazdaság, erőforrás-hatékonyság javítása. (Hódi,2014)

A Széchenyi 2020 program Terület és Településfejlesztési Operatív Programja (TOP) célul tűzte ki a térségi decentralizált gazdaságfejlesztés általi foglalkoztatás növekedést. Ehhez kapcsolódó célkitűzések közé tartozik az önkormányzatok által hatékonyan szervezhető gazdaságfejlesztés, a befektetők és a lakosság számára vonzó településszerkezet kialakítása, a települések kulturális, és természeti örökségeire alapuló vonzerő fejlesztése, az önkormányzati intézmények szolgáltatásainak fejlesztése, infrastruktúrájuk javítása, szociális városrehabilitáció, a helyi identitástudat és összetartás elősegítése. (Farkas, 2014)

Az általunk vizsgált Látrány település közigazgatásilag a Fonyódi Járáshoz tartozik, amely Széchenyi Programiroda beszámolója szerint a 33. leghátrányosabb helyzetű Magyarországi járás. Az elmaradottság okai közé sorolható, hogy az ipari szektor részesedése átlag alatti, a szolgáltató szektor gyenge, a vállalkozási intenzitás alacsony. Ellenben a mezőgazdaságnak kedvező adottsága, tradicionális múltja van, A járás szőlő és gyümölcsstermesztése jelentős, az értékesítésük jellemzően a kistérségen kívül történik. (Széchenyi Programiroda, 2014)

Anyag és módszer

A helyes településfejlesztési tervek kialakításához szükséges volt Látrány település jelenlegi helyzetének felmérése, szerteágazó szempontrendszer alapján, amelynek során törekedtünk a komplexitásra. A helyzetfeltárás során egyaránt alkalmaztunk primer és szekunder kutatásokat. A primer kutatás kérdőíves lakossági megkérdezést és szakértői ankét interjúkat tartalmazott. A kérdőíves felmérés lefolytatására elsősorban a közösségi oldalakat, másodsorban helyi papíralapú lekérdezéses módszereket használtunk 2014 őszén. A vizsgálat során 130 válaszadó töltötte ki az általunk készített kérdőívet, ami a település lakosságának közel 10 százalékát jelenti. Továbbá a szakértői ankétet három személy megkérdezésével folytattuk le. A kérdések a fontosabb demográfiai adatok rögzítése mellett arra irányultak, hogy a lakosságnak milyen a kialakított képe Látrányt illetően.

Jelen tervdokumentációhoz a helyszíni vizsgálatok 2014 novemberében történtek, dokumentációnk az akkori állapotokat tükrözi.

A szekunder kutatás során a településről fellelhető, nyilvános adatok alapján készítettünk kimutatásokat. Az adatok forrásai főként internetes statisztikai adatokat gyűjtő és szolgáltató hivatalok weblapjai voltak, úgy, mint a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) honlapja, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, és más intézetek gondozásában lévő Erőforrástérkép, A Földhivatali Portál (takarnet) internetes oldala.

Eredmények

A helyzetfeltárás vizsgálatának alkalmával törekedtünk a település jellemzőinek minél szélesebb körű felmérésére. A vizsgált szempontokat témakörök szerint csoportosítottuk. A helyzetfeltárás eredményeinek rövid kivonatos összefoglalását tartalmazza az alábbi leírás, témakörönként.

Demográfiai állapot

Látrány település lakónépesség száma összességében alatta marad a Fonyódi Járás községeinek átlagos népességszámának. A vizsgált, 2000 és 2012 közötti ciklusban a község lakosság száma 1450 illetve 1400 fő között változott, évente átlagosan 3,5 fővel csökkent. A népességszám a vizsgált periódusban átlagosan 100 fővel volt alacsonyabb alatt, mint a járás községeinek átlagos lakossága. Ezzel ellentétben a népesedés minőségi mutatóit tekintve, úgy mint a korösszetétel, vándorlás, születések száma, a település kedvezőbb demográfiai értékeket mutat térségi környezeténél. Az öregedési index Látrányban 2000 és 2012 között 18%- volt átlagosan alacsonyabb a járás többi községeinek átlagértékénél. Ezt, a népességi helyzetre vonatkozó állapotot a primer kérdőíves kutatásunk megkérdezettjei mérsékelt problémának ítélik meg. Országos viszonylatban a Fonyódi Járás népességszáma hasonlónak tekinthető azon, mondhatni vidékies járások népességszámával, melyek nem Pest megyében találhatóak, és nem megyeszékhely a járási központjuk.

Foglalkoztatási helyzet

Látrány településben a nyilvántartott munkanélküliség aránya (2005 és 2012 között 13,93%) kedvezőbb a Fonyódi Járás többi községének értékénél (16,56%), viszont alatta marad a járás városainak értékéhez képest (9,21%), melynek nagysága az országos átlaggal tekinthető hasonlónak. Ez arra enged következtetni, hogy a városokban élők nagyobb arányban találnak maguknak állást, mint a községi lakosság. A munkanélküliségi ráta, valamint a nyilvántartott álláskeresők száma évről évre emelkedett az általunk vizsgált időszakban, átlagosan évi +0,79%-kal, amely mindenképpen negatívumként értelmezendő. A munkanélküliség problémája elsősorban a szakmunkás iskolai végzettségű, valamint annál alacsonyabb iskolai végzettségű álláskeresőket érinti. A megkérdezett, településen nyilvántartott álláskeresők közel fele a településen kívül kíván letelepedni és állást keresni. A megkérdezettek mérsékelten elégedetlenek a település nyújtotta munkalehetőségekkel és jövedelemszintekkel, és mérsékelt problémának ítélik meg munkanélküliséget és az alacsony szakképzettséget. A kimutatásunk szerint a településen dolgozók, valamint más településen dolgozók jövedelemnagyság-arányaiban nincs jelentős eltérés. A munkahelyi ingázók egynegyede vállal munkát a településtől több, mint harminc kilométernyire.

Helyi gazdaság

Látrányban az ezer főre jutó vállalkozások száma 47,72 amely a Fonyódi Járás értékeit figyelembe véve átlagosnak tekinthető. A mezőgazdaságot illetően a földterületek jó minőségűek. Primer kutatásunk során a válaszadók a felmerülő problémák nagyságát illetően közepesre értékelték a helyi gazdaság, és birtokviszonyok helyzetét, viszont a hozzá kapcsolódó ipar, összefogás, szervezett gazdálkodás helyzetét illetően komolyabb hiányosságokat vélnek felfedezni.

Turisztikai helyzet

Az általunk vizsgált időszakban a településre érkező turisták száma folyamatosan ingadozott, változott, a szekunder adatforrások szerint egyes években kimondottan szélsőséges értékeket felvéve. A vizsgált időszakon felül, a 2013-as önkormányzati adatok mutatták a legnagyobb forgalmat 208 fővel. A múltban jelentős volt a külföldi, főként a németajkú turisták látogatása. A kérdőíves felmérés alanyai elégedettek a Balaton közelségével, viszont a település nyújtotta turisztikai szolgáltatásokkal nem. Az település által kínált sport, kulturális és egyéb szabadidős programok mennyiségét, színvonalát átlagosnak tartják. A megkérdezettek szerint problémát jelent a turizmus visszaesése.

Infrastrukturális helyzet

Összességében megállapítható, hogy Látrány település rendelkezik a községekre jellemző közintézményekkel, és szolgáltatásokkal. A megkérdezett lakosság elégedett a település zöldterület arányával, természeti környezetével, aránylag elégedett a település és a zöldkörnyezet tisztaságával is. Átlagosnak ítélik meg a közintézmények minőségét szolgáltatásait, a közművesítést, a köztetek minőségét és a közbiztonságot. Nagy részük elégedetlen a település orvosi ellátásával, pénzügyi szolgáltatásainak lehetőségével. Megítélésük szerint mindenképp szükséges fejleszteni a közúthálózatot, a szennyvíz-, és

---

csapadékelvezetést, az ingatlanokat, lakóingatlanokat, különféle szolgáltatásokat. A megkérdezettek nagy része összességében elégedett az önkormányzat munkájával, valamint fejlődőképességnek ítélik meg a települést. Az utóbbi években voltak fejlesztések, amelyek pályázati pénzből kerültek megvalósításra a településen.

A település látványosságai, kulturális élet, szabadidőtöltés lehetőségei

Látrány településen tizenegy önkéntes szervezet működik, némelyek igen komoly eredményeket tudhatnak magukénak. Természeti értékei közül nevezetes a Füzes-tó, valamint a Látrányi Ósgyep. Legfőbb épített örökség a Szent Mihály Római Katolikus Plébánia, valamint a copf stílusban épült református templom. A kérdőíves felmérésünk válaszadói szerint a helyi sportolási, kulturális és szórakozási lehetőségek körét fejleszteni, bővíteni szükséges.

Következtetések, javaslatok

A település jellemzőit SWOT analízis formájában összegeztük, majd megfogalmaztuk és összeállítottuk a településen jelentkező problémák rendszerét. Kerestük azt a legfőbb, átfogó problémát, amelyből az összes többi probléma eredeztethetővé válik. Ennek a problémának az "alacsony életszínvonal" elnevezést adtuk.

Az általunk készített problémafa alapján építettük fel a fejlesztési tervek, stratégiák és prioritások rendszerét, melyet célrendszer-táblázat formájában mutatunk be.

1 táblázat: Látrány településfejlesztési stratégiájának célrendszere

Hosszú-távú cél	A település belső erőforrásaira támaszkodva megfelelő életterületi szint biztosítása. Tartós munkalehetőségek létrehozása az itt élők számára a mezőgazdaság által, valamint a térség és a Balaton közelségének turisztikai potenciáljának kihasználása által.			
Átfogó cél	Látrány település életterületi javítása			
Specifikus célok	<i>Látrány település turisztikai célú komplex fejlesztése</i>		<i>Látrány település mezőgazdaságának és iparának multifunkcionális fejlesztése, a lakosság foglalkoztatásának és szociális helyzetének javítása</i>	
Prioritások	I. Turizmusfejlesztés II. Színvonalfejlesztés		III. Anyagi jellegű gazdaságfejlesztés IV. Elsősorban nem anyagi jellegű gazdaságfejlesztés V. Közhasznú tevékenységek	
Programok	Technikai jellegű turisztikai fejlesztések	Programszervezés programmenedzsment	A helyi gazdaság többcélú fejlesztése	Munkaszervezés és, szociális tevékenységek
Intézkedéscsoportok	Szálláshelyek kialakítása; Közlekedési lehetőségek bővítése; Korszerű elektronikai eszközök alkalmazása	Ökoturizmus, szabadtéri programok létrehozása Borturizmus elősegítése Helyi általános programkínálat fejlesztése Település-marketing fejlesztése	Az önkormányzat tulajdonában álló használaton kívüli egyes ingatlanok értékesítése Mezőgazdaság multifunkcionális fejlesztése Iparterület és feldolgozóüzemek létesítése	Munkaszervezés Szociális tevékenységek

Forrás: primer kutatás alapján saját szerkesztés

A célrendszerben meghatározott átfogó cél eléréséhez, Látrány település életterületi javítására összesen mintegy harminc intézkedést, projektet foglalmaztunk meg, fejtettünk ki (operatív programozást mellőzve), amelyeket a specifikus céloknak megfelelően kívánunk ismertetni:

1. specifikus cél: Látrány település turisztikai célú komplex fejlesztése:

Az első specifikus cél célkitűzése az, hogy vonzóvá tegye a települést az ide látogatni szándékozó turisták számára. Az ide érkező vendégeknek kellő minőségű és mennyiségű szálláshelyet, programokat, programcsomagokat kíván kialakítani a település környezeti, földrajzi, és kulturális adottságaira, valamint a technika fejlesztésére alapozva. Ezáltal bővülnének a szolgáltatások, színvonaluk javulna, melynek eredményeképpen várhatóan növekedne az idegenforgalom. A turizmus bővítésével új munkalehetőségekkel bővülne a szolgáltató szektor. A program tartalmazza a településmarketing javítását, az új programok népszerűsítését.

A község és környéke több olyan turisztikai vonzeróval is rendelkezik, mely az idelátogatóknak kedvére válhat. Ezen lehetőségek kihasználása által, ismertté tételén és népszerűsítésén keresztül nagyobb érdeklődésre tehet szert a település. Véleményünk szerint három terület érdemel kiemelkedő figyelmet.

A kulturális turizmus, melyhez a hagyományörző rendezvények, fesztiválok tartoznak.

Az öko-, és rekreáció-, turizmus szerepe sem elhanyagolható a Látrányi ősgyep, horgásztavak iránti érdeklődése miatt.

Végül, de nem utolsó sorban említést kell tenni a borturizmusról, mely a vidék kiváló minőségű borainak népszerűsítése által fellendülést hozhat az idegenforgalomban.

A specifikus cél az alábbi intézkedéseket tartalmazza:

- Kerékpárút kiépítése a Balatonhoz
- Települési kisbusz rendszeresítése
- Aszfaltozott út kiépítése a település keleti határa és a 67-es számú főút között
- Geocaching kialakítása
- Wifi-zónák létrehozása
- Elektronikus és hagyományos hirdetőtáblák és útjelzők kihelyezése
- Tanösvények kialakítása
- Túraútvonalak kialakítása
- Parkerdők kialakítása
- „Brutálfutás” szervezése a helyi terepen
- A Dél-Balatoni Borút részévé válni
- Pincelátogatás programok szervezése
- Rendszeres szabadidős foglalkozások szervezése
- Programcsomagok kialakítása
- Iskolásoknak szóló kézműves foglalkozások szervezése
- Reklámtevékenység a térségben
- Eseménynaptár készítése
- Brosúrák készítése
- Imázs filmek készítése a településről
- Honlapfejlesztés

2. specifikus cél: Látrány település mezőgazdaságának és iparának multifunkcionális fejlesztése, a lakosság foglalkoztatásának és szociális helyzetének javítása

Látrány településen a környezeti adottságok és a földminőség megteremtik a lehetőséget a mezőgazdasági művelésre. Vidéki településként a község legfőbb belső erőforrása a termőföld. A legjelentősebb művelési ág a szántóföldi növénytermesztés, a szőlő-, és gyümölcsstermesztés. A település külterületén fellelhetőek erdőterületek, valamint kihasználatlan gyepterületek, melyeknek egy része természetvédelmi területnek minősül.

A második specifikus cél alapvető célkitűzése, hogy a mezőgazdaságban rejlő potenciál kihasználásával álláslehetőségeket biztosítson a településen élő munkanélküli lakosság számára, amit a helyi gazdálkodók közreműködésével kíván megvalósítani. A célkitűzésben szerepel továbbá a mezőgazdaság multifunkcionális fejlesztése, bővítése.

A második specifikus cél az alábbi intézkedéseket tartalmazza.

- Földvásárlás önkormányzati célú felhasználásra
  - Húsmarha legeltetése
  - A termelés során keletkezett apríték felhasználása
  - Ipari terület kialakítása Balatonlelle ipartelepének szomszédságában
  - Gyümölcsfeldolgozók kialakítása
  - Termelői és értékesítői szövetkezet létrehozása
  - Adminisztrációs terhek csökkentése
  - Munkaközvetítő szervezet létrehozása
  - Burgonya ültetése és szociális ételkészítésként való felhasználása
  - Takarmány-növények ültetése, haszonállat-tenyésztés, elsősorban szociális ételkészítésként való felhasználás céljából

Összegzés

Az elkészült tanulmány célja, hogy rendszerben bemutassa a célkitűzések turizmusfejlesztési, gazdaságfejlesztési, valamint szervezet- és intézményfejlesztési feltételeit.

A községi fejlesztési koncepció kialakítása során figyelembe vett elvekhez, a megfogalmazott célkitűzésekhez, és a kialakított fejlesztési irányokhoz igazodva a település társadalmi-gazdasági életében pozitív hatások érvényesülhetnek.

A megfogalmazott fejlesztési elképzelések realizálódása során növekedhet a település gazdasági versenyképessége, erősítve a község felzárkózásának esélyeit a fejlettebb településekhez.

A megvalósuló fejlesztéseknek a következő konkrét eredményei lehetnek:

- A település elérhetőségének javulása, tőkevonzó képességének javulása
- A település gazdasági potenciájának növekedése
- A turizmus települési adottságainak kihasználása
- Gazdasági szervezetek működési keret feltételeinek javulása
- Jelentős ipari (mezőgazdasági feldolgozó, és energiatermelő) potenciál létesülése.

A település nyugodt fejlődésének egyik alapkövetelménye, hogy a kiegyensúlyozott mindennapi életvitel biztosítása a lakosság életkörülményeinek folyamatos javítása és a természet értékeinek ápolása mellett valósuljon meg. A koncepció ez irányú fejlesztései a következő változásokat generálhatják:

- A mezőgazdasági termelés hatékonyságának, jövedelmezőségének növelése
- A természeti és lakókörnyezeti állapotának minőségi javulása
- Fenntartható környezetgazdálkodás megteremtése
- Megélhetési, foglalkoztatási, szociális viszonyok javulása.

A település fejlesztésének elengedhetetlen eszköze, hogy a településen meglévő társadalmi kooperációs készség növekedjen, teret adva a települési és térségi kezdeményezések megvalósításának.

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük a tervezés során nyújtott rengeteg segítséget, és közreműködést Látrány település Polgármesterének Kelemen Ferencnek és Alpolgármesterének Korcz Gábornak.

Külön köszönjük Dr. Koncz Gábornak a részletekbe menő értékes észrevételeiket és iránymutató javaslataikat.

Továbbá megköszönjük Pappné Martinka Eszternek és Korcz Gábornénak a kérdőívezésben nyújtott lelkiismeretes munkájukat.

Végül pedig szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik hasznos tanácsaikkal, és a kérdőív kitöltésével hozzájárultak e koncepció elkészítéséhez.

Felhasznált irodalom:

- [1.] Blanke J. - Chiesa T. (2013): The Travel & Tourism Competitiveness Report 2013. (edited), pp. 44. World Economic Forum, Genava, Copyright 2013.
- [2.] Farkas Zs. (2014): Széchenyi 2020 - Terület- és Településfejlesztési Operatív Program. Prez. Székesfehérvár, Széchenyi Programiroda, Konferenciasorozat 2014
- [3.] Gergely S. (2002): Vidékfejlesztési programmenedzsment. Gyöngyös, Szent István Egyetem Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Kar, Mátra Tan Oktató-Kutató Kht.,47-80. o
- [4.] G. Fekete É. (1998): Bevezetés az alulról vezérelt (botton up) vidékfejlesztés elméletében és módszertanában. Szolnok, Phare Program
- [5.] Hódi Á. (2014): Vidékfejlesztés, agrár-környezetvédelem a 2014-2020-as időszakban, Prez., Széchenyi Programiroda, Konferenciasorozat 2014
- [6.] Kőszegfalvi Gy. – Loydl T. (1999): Településfejlesztés. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó 92-97.o.

- [7.] Niklai Á. (2009): A Balaton régió turizmusa és turisztikai marketingtevékenység a Balaton népszerűsítésére. Prez. Siófok - Balaton Konferencia, Magyar Turizmus Zrt.
- [8.] OECD (2010): Agricultural Policies and Rural Development. A synthesis of recent OECD work. pp 13; 19.
- [9.] Organisation for Economic Co-operation and Development (1994): Tourism Strategies and Rural Development; Paris, Copyright OECD 1994, 8-9; 19-22. o.
- [10.] Swinburn G. - Goga S. - Murphy F. (2004): A helyi gazdaságfejlesztés kézikönyve, Bertelsmann Stiftung, Güterloh; UK DFID, London; The World Bank Washington, D.C. 11. oldal
- [11.] Széchenyi Programiroda: Fonyódi járás fejlesztési programjának bemutatása Prez. Kaposvár, 2014. június 18.
- [12.] Tusnádi P. (2002): Vidékfejlesztés Módszertana, Gyöngyös, Szent István Egyetem Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Kar, Mátra Tan Oktató-Kutató Kht, 87-90.o;155.o.
- [13.] Látrány Község hivatalos honlapja - 2014.08.
<http://www.latrany.hu/index.php/telepuelesuenk/latranyilatnivalok/falutoertenet.html>

Szerzők

Dr. Lengyel-Gonda Cecília, PhD, Tanársegéd

Agrár-, és Környezettudományi Intézet

Károly Róbert Főiskola

cgonda@karolyrobert.hu

Kiss Konrád

Vidékfejlesztési Agrármérnök MSc.

2. évfolyam, nappali tagozat

Gazdasági Vidékfejlesztési Agrármérnök

k.konrad91@freemail.hu

Korcz Roland

Vidékfejlesztési Agrármérnök MSc.

2. évfolyam, nappali tagozat

Erdész Technikus, Vadgazda Mérnök

korcz.roland@gmail.com

Mincsik Miklós

Vidékfejlesztési Agrármérnök MSc.

2. évfolyam, nappali tagozat

Gazdasági Mérnök

mikibudapest@gmail.com

Pilinyi Bálint

Vidékfejlesztési Agrármérnök MSc.

2. évfolyam, nappali tagozat

Informatikai Szakigazgatási Agrármérnök

tacskoexe@gmail.com

